

"ČEŠTINA" U SARAJEVSKOJ VIJEĆNICI

Dodatak pripremila: Gordana Frimel
Fotografije snimio: Vladimir Lukačević

Otkud "čeština" u sarajevskoj Vijećnici?

PROGRAM
9:00 Otvaranje
9:15 Uvodna izlaganja
9:30 Promotivno-Informativni trening (Češki, Italijanski, Mađarski, Makedonski i Poljski jezik)
12:00 Kraj dijela otvorenog za javnost

DAN JEZIKA NACIONALNIH MANJINA realizira se okviru projekta: JACANJE ZAŠTITE NACIONALNIH MANJINA U BOSNI I HERCEGOVINI

Supported by:

Horizontal Facility for Western Balkans and Turkey
Co-funded by the European Union
Financed by the European Union and the Council of Europe
Co-funded by the Council of Europe
GRAD SARAJEVO
NACIONALNA MANJINE U BOSNI I HERCEGOVINI

U okviru projekta "Jačanje zaštite nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini" realizirana je i manifestacija pod nazivom "Dan jezika nacionalnih manjina". Naime, gospodin Davor Ebner, predsjedavajući Vijeća nacionalnih manjina Kantona Sarajevo, kao menadžer ovog projekta, uputio je krajem 2018. godine poziv članovima Vijeća da uzmu učešće u ovoj manifestaciji. Jovanka Manžalović Šalaka, predsjednica "Česke besede" Sarajevo, prijavila se u ime našeg Udruženja, zajedno s predstavnicima italijanske, mađarske, poljske i makedonske nacionalne manjine u bh. glavnom gradu, za učešće u projektu. Prvobitni zadatak je bio da se mobitelom snime desetominutni audiozapisi o kursevima jezika. Međutim, kako je vrijeme odmicalo, organizatori su dostavljali udruženjima nove instrukcije: napisati spisak polaznika kursa i biografiju predavača, uraditi nekoliko fotografija s kursa..., te sve snimiti na CD. Besedina predsjednica je okupila mali tim i pokrenula pripreme. Tokom snimanja, najupečatljiviji je bio najmlađi polaznik Ivor Sivjakov koji je uz pomoć naše članice Ljube Ristić, kao voditeljice kursa, uspio vrlo brzo naučiti, između ostalog, i brojeve od jedan do deset na češkom jeziku. Ipak, usprkos uspješno snimljenim CD-ovima, predstavnici Udruženja nacionalnih manjina koja su trebala učestvovati u projektu, nisu bili sasvim zadovoljni načinom na koji bi javnosti bili prezentirani jezici nacionalnih manjina (distribucija CD-ova sa snimljenim materijalom i snimanje jednog videa koji bi obuhvatio sve projektne aktivnosti). Prema njihovom mišljenju, uz snimljene CD-ove, Dan jezika nacionalnih manjina bio bi uspješnije i dostojnije realiziran ukoliko bi se svi jezici mogli čuti na nekom mjestu uživo. Naposljetku, zahvaljujući inicijativi predstavnika mađarske nacionalne manjine koju su u pisanoj formi uputili Gradskoj upravi Sarajeva, kao nositelju projekta, da u Vijećnici kao najprikladnijem mjestu budu upriličeni kratki kursevi jezika, došlo je do izvjesnih promjena u realizaciji ove aktivnosti, a sve u cilju što kvalitetnijeg predstavljanja jezika nacionalnih manjina i što uglednije promocije raznolikosti i multikulturalnosti našeg grada. I tako je, uz italijanski, mađarski, poljski i makedonski jezik, naša "čeština" stigla 25. januara 2019. godine u sarajevsku Vijećnicu.

Dakle, Udruženje građana češkog porijekla "Česká beseda" Sarajevo se u saradnji s Osnovnom školom "Osman Nuri Hadžić", tj. s nastavnicom Historije Smiljom Mrđa i njenih pet učenika (Tarik Kulović, Ali Karajica, Nejla Hajdarević, Dalila Nuhanović i Faris Kaltak), koje je predvodio Ivor Sivjakov, predstavilo 25. januara 2019. godine u sarajevskoj Vijećnici na Danu jezika nacionalnih manjina, zanimljivom kulturnom događaju koji je organizirao Grad Sarajevo uz podršku Evropske unije i Vijeća Evrope. Predstavnici Grada Sarajeva, ambasada i udruženja nacionalnih manjina, zatim mediji i svi drugi posjetelji, imali su priliku da dožive različitost jezika pet nacionalnih manjina kroz njihove lijepo osmišljene i interaktivne prezentacije.

Tekst za uvodni dio naše prezentacije, a sve su bile u trajanju jednog školskog časa, napisala je naša članica Gordana Frimel, a za vrijeme našeg predstavljanja pročitala Jovanka Manžalović Šalaka. U sebi je sadržavao osnovne podatke o češkom jeziku, o Česima u Republici Češkoj i diljem svijeta, naročito o Česima i njihovim potomcima u Bosni i Hercegovini, o značenju riječi "beseda" koja se nalazi u nazivu Udruženja, o Pragu i njegovim kulturno-historijskim znamenitostima, o češkom kulinarnstvu i češkom pivu..., kako bi najmlađi sudionici predstavljanja češkog jezika u sali Gradskog vijeća u Vijećnici, kao i svi prisutni učesnici i gledatelji koji nisu imali priliku posjetiti Češku, naučili ponešto o našoj pradomovini. Autorica teksta nije zaboravila spomenuti ni bohemizme u našem jeziku, tako da je porijeklo riječi "robot" (Riječ *robot* koja se danas koristi u mnogim svjetskim jezicima dolazi od staroslavenske riječi *rabota* = teški, prisilni rad (češ. *robot*). Riječ *robot* prvi put je upotrijebio Karel Čapek u svojoj drami "R.U.R." (Rossumovi univerzalni roboti), a "skovao" ju je njegov brat Josef Čapek. Stara riječ za robota u češkom bila je *robotnik*, ali je poslije njeno mjesto zauzela riječ *robot*.) posebno privuklo pažnju prisutnih. Zahvaljujući performansu u kojem su učestvovali Ivor i pet osnovaca, publika je mogla naučiti brojeve od 1 do 10 na češkom jeziku.

Nakon završetka naše prezentacije, malim učesnicima u performansu – učenicima iz Osnovne škole "Osman Nuri Hadžić" predsjednica "Česke besede" Sarajevo je kao nagradu za uloženi trud poklonila veliku čokoladu "Milka", a Ivor je dobio simboličan poklon – malu marionetu, češku historijsku lutku kao asocijaciju na Besedin dokumentarni film "Probudene lutke" čiju scenografiju i režiju potpisuje njegov otac Igor Sivjakov. Gospođi Mrđa je uručena publikacija "Od Sarajeva, preko Tuzle, do sunčanog Hvara" autorica Gordane Frimel i Jovanke Manžalović Šalaka.

Jedan od zaključaka poslije završetka prezentacija jezika nacionalnih manjina je bio da je i dalje neophodno zajedničko djelovanje Evropske unije, Vijeća Evrope,

lokalne zajednice i Udruženja nacionalnih manjina kako bi skupa što bolje i uspješnije radili na zaštiti i promociji prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini.

Sve u svemu, promocija "češtine" u sarajevskoj Vijećnici zaslužila je ocjenu . Inače, broj "PĚT" najvjerovatnije greškom nije bio isprantan te je zbog toga nedostajao, kao što se može vidjeti na fotografiji, prilikom prezentacije brojeva, pa nek' zato svoje pravo mjesto nađe u ovom dodatku *Informatora* 1/2019.